

واکاوی اعجاز بلاغی آیه لکم فی القصاص حیاة

آرزوچالسری کچلک^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی دانشگاه شهید بهشتی، arezochalsari@gmail.com

چکیده

فصاحت و بلاغت قرآن یکی از موارد اعجاز آن است، چراکه قرآن زمانی نازل شد که عرب در باب فصاحت و بلاغت به کمال خود رسیده بود، زیبایی و رسایی آیات به حدی شگفت آور بود که تمام ادیبان را به حیرت واداشت و آنها مجبور شدند به عجز و ناتوانی خود در مقابل قرآن اعتراف کنند. از جمله این موارد «آیه لکم فی القصاص حیاة» است. با توجه به اینکه عادت عرب‌ها این بود که با کشتن شدن هریک از افراد قبیله، جنگ‌های طولانی به راه می‌انداختند؛ پس از نزول آیه‌ی فوق حکم عادلانه‌ی قصاص جاری شد و از دیگر سو عرب جاهلی را به تحدی فراخواند. این پژوهش برآن است تا با رویکرد توصیفی-تحلیلی و نیز با واکاوی ابعاد این آیه از دیدگاه بلاغیون، پاسخگوی این سئوالات باشد: علوم بلاغت تا چه حد بازتاب‌کننده‌ی اعجاز آیه‌ی مزبور است؟ همچنین اعجاز بیانی آیه‌ی شریفه برطبق دیدگاه بلاغیون در چه مواردی به اوج خود رسیده است؟ نتایج یافته شده بر این مطلب تاکید می‌کند که فن بلاغت تنها واگویی به بخش‌هایی از اعجاز آیه‌ی مذکور است و بیشتر اهتمام بلاغیون براین بوده است تا نکات بلاغی آن را در رابطه با جمله معروف عرب‌های جاهلی بیان دارند و بدین گونه به جنبه‌های اعجازی آن اشاره کنند.